

Rapport

Datum: 5 april 2006

Rapportnummer: 2006/122

Klacht

Verzoekster klaagt over de wijze waarop ambtenaren van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost haar hebben bejegend. Zij klaagt er met name over dat zij na haar aanhouding op 29 juni 2003

- door een politieambtenaar aan haar haren is meegetrokken naar de toiletruimte;
- zij genoodzaakt was om op de grond te slapen, omdat de ruimte waarin zij verbleef was ontruimd.

Voorts klaagt zij erover dat ambtenaren van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, tijdens haar aanhouding voor haar huis op 7 november 2003, hebben geweigerd in te gaan op haar verzoek:

- om haar dochter te vertellen dat zij mee moest naar het politiebureau;

telefonisch contact op te nemen met haar werkgever.

Daarnaast klaagt verzoekster erover dat het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost haar op 6 juli 2003 en vervolgens op 1 juni 2004 ingediende klacht, niet correct heeft afgehandeld. Zij klaagt er met name over dat:

- er in de klachtafhandelingsbrief van 9 oktober 2003 niet inhoudelijk op haar klacht van 6 juli 2003 is ingegaan;
- de politie bij brief van 8 juli 2004 heeft aangegeven dat er niet inhoudelijk zal worden gereageerd op haar klacht over het optreden op 29 juni 2003, omdat zij niet binnen twee weken na dagtekening van de klachtafhandelingsbrief van 9 oktober 2003 om een inhoudelijke beoordeling van haar klacht heeft verzocht. Verzoekster acht dit onbegrijpelijk nu zij op 23 oktober 2003 heeft verzocht om een formele behandeling van haar klacht. Voorts is ze het niet eens met de door de politie gestelde termijn van twee weken, nu de politie "het zelf ook niet zo nauw neemt als het gaat om tijdig reageren".

Beoordeling

Algemeen

Op 29 juni 2003 om 02:40 uur is verzoekster aangehouden door twee ambtenaren van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, in verband met de overtreding van artikel 8 van de Wegenverkeerswet 1994 (zie Achtergrond, onder 1.). De twee politieambtenaren hadden gezien hoe verzoekster zich al slingerend en met hoge snelheid over de weg voortbewoog. Hierop hielden zij haar staande. Volgens de betrokken ambtenaren was verzoekster niet vast ter been en kon ze zich nog net staande houden door haar auto vast

te grijpen. Verzoekster gaf toe te hebben gedronken. De betrokken ambtenaren hielden verzoekster aan en namen haar voor een alcoholonderzoek mee naar het politiebureau. Daar werd verzoekster voorgeleid en in een ophoudlokaal geplaatst.

Op het bureau bleek dat verzoekster niet in het bezit was van een geldig (Nederlands) rijbewijs. Uit het uitgevoerde ademonderzoek kwam een uitslag van 830 µg/l naar voren.

Om 05:43 uur legde verzoekster tegenover de betrokken ambtenaren B. en Z. een verklaring af. Uit het - niet door verzoekster ondertekende - proces-verbaal van verhoor komt naar voren, dat verzoekster had aangegeven dat zij niet meer wist of ze iets had gedronken en dat zij ontkende te hebben gereden.

Verzoekster werd een rijverbod opgelegd en omstreeks 07.00 uur werd zij heengezonden. Even later, omstreeks 07.30 uur, werd verzoekster opnieuw aangehouden, omdat zij direct na haar vrijlating weer in haar auto was gestapt en was weggereden. Na enkele formaliteiten, waaronder het afleggen van een verklaring, werd verzoekster om 09:50 uur heengezonden. Uit het proces-verbaal van het tijdens haar tweede aanhouding afgelegde verhoor (dat omstreeks 09.07 uur werd afgenomen), opgemaakt door betrokken ambtenaren Y. en J., komt naar voren dat verzoekster dit proces-verbaal niet had willen ondertekenen, omdat zij van mening was dat de politie haar niet netjes had behandeld. Verzoekster had te lang moeten wachten voor zij naar het toilet kon gaan, aldus het proces-verbaal.

Op 6 juli 2003 diende verzoekster bij de politie een schriftelijke klacht in over de gang van zaken op 29 juni 2003. Verzoekster liet weten voornamelijk verbolgen te zijn over de wijze waarop een politieambtenaar haar had bejegend, toen zij tijdens haar verblijf in de ophoudkamer had aangegeven, dat zij naar het toilet moest. Volgens verzoekster had deze ambtenaar haar aan haar haren getrokken en in de toiletruimte gegooid.

Naar aanleiding van verzoeksters klachtbrief vond er op 15 augustus 2003 een persoonlijk gesprek plaats tussen politieambtenaar H. en verzoekster, bijgestaan door een vriend, de heer A.

Bij brief van 9 oktober 2003 gaf de politie verzoekster te kennen dat er voldoende aandacht aan haar klacht was besteed en dat zij de klacht als afgedaan beschouwde. Ter onderbouwing hiervan gaf de politie te kennen dat verzoekster tijdens het gesprek op 15 augustus 2003 haar standpunt duidelijk had kunnen maken en was geïnformeerd over hetgeen door de politieambtenaren was verklaard. Indien verzoekster het niet eens was met dit oordeel kon verzoekster dit binnen 14 dagen na ontvangst van de brief kenbaar maken.

Bij brief van 23 oktober 2003 liet verzoekster de politie weten geen genoegen te nemen met de inhoud van de brief van 9 oktober 2003. Verzoekster kondigde onder meer aan

haar klacht aan de burgemeester kenbaar te maken. Voorts gaf zij te kennen dat ze van mening was dat de door de politie gestelde termijn van 14 dagen slechts een formaliteit was, gezien de tijd die de politie had genomen voor de uiteindelijke brief van 9 oktober 2003. De politie heeft aangegeven verzoeksters brief van 23 oktober 2003 nimmer te hebben ontvangen.

Op 7 november 2003 werd verzoekster wederom aangehouden en meegenomen naar het politiebureau. Dit keer wegens het rijden zonder geldig (Nederlands) rijbewijs.

Bij brief van 1 juni 2004 diende verzoekster een klacht in bij de burgemeester van de gemeente Helmond. Verzoekster herhaalde hierin haar eerdere, bij brief van 6 juli 2003 en 23 oktober 2003, aangehaalde grieven en vulde voorts deze grieven aan met onder meer een klacht over de wijze waarop de politie haar bij haar aanhouding op 7 november 2003, die voor haar woning had plaatsgevonden, had bejegend.

De burgemeester van de gemeente Helmond zond de klacht door naar de korpsbeheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost. De korpsbeheerder gaf te kennen, evenals de burgemeester van Helmond van mening te zijn dat de termijn voor het vragen van een inhoudelijk oordeel over verzoeksters klacht van 6 juli 2003 ruimschoots verstreken was. Voor wat betreft het optreden van de politie op 7 november 2003 gaf de korpsbeheerder nadere uitleg. Al met al werd de klacht van verzoekster niet ontvankelijk verklaard en werd zij, in het geval zij zich niet zou kunnen vinden in het oordeel van de korpsbeheerder, naar de Nationale ombudsman verwezen.

Bij brief van 1 december 2004 wendde verzoekster zich tot de Nationale ombudsman met onder meer de navolgende klachten.

I. Ten aanzien van het aan de haren naar de toiletruimte trekken

Bevindingen

1. Om te beginnen klaagt verzoekster erover dat zij door politieambtenaar B. aan haar haren is meegetrokken naar de toiletruimte. Met betrekking tot dit voorval heeft verzoekster onder meer het volgende aangegeven. Na haar aanhouding op 29 juni 2003 werd zij opgesloten in een ophoudkamer. Toen zij op enig moment naar het toilet moest heeft zij getracht dat kenbaar te maken door op de deur te kloppen en te roepen. Verzoekster hoorde mensen op de gang, maar er werd niet gereageerd. Vervolgens heeft verzoekster een stoel tegen de deur gegooid. Hierop werd het luikje in de deur geopend en werd haar gevraagd wat er aan de hand was. Verzoekster heeft toen gezegd dat zij naar het toilet moest en gevraagd of zij dat anders op de grond van de ophoudkamer moest doen. Om haar woorden kracht bij te zetten deed ze haar broek een stukje omlaag en maakte ze een beweging alsof ze ging plassen. Hierop kwam er politieambtenaar B. naar binnen. B. pakte haar aan haar haren beet, trok haar mee naar de toiletten en gooide haar in de toiletruimte,

aldus verzoekster.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. De korpsbeheerder gaf onder meer te kennen dat uit de verklaringen van de betrokken ambtenaren was gebleken dat verzoekster veelvuldig bleef bellen toen ze in het ophoudlokaal zat. Ook bleef zij tegen de deur trappen van het ophoudlokaal. Tevens bleef zij schreeuwen tegen politieambtenaren die kwamen kijken naar aanleiding van het bellen en schoppen. Toen deze politieambtenaren op een gegeven moment verzoekster wilde aanspreken op haar gedrag en het ophoudlokaal ingingen, bleek dat verzoekster haar BH aan de intercom had gehangen. Toen verzoekster vervolgens aangaf dat ze naar het toilet wilde, begon ze haar broek al te openen in het ophoudlokaal. Een politieambtenaar heeft haar toen bij de schouders gepakt om haar mee te nemen naar de toiletruimte, om te voorkomen dat ze ook haar broek zou laten zakken in het ophoudlokaal. Omdat verzoekster lang haar heeft, is het mogelijk dat bij het vastpakken van de schouder er ook haren van haar hebben tussen gezeten. Het is echter zeker niet zo geweest dat verzoekster bij haar haren is meegetrokken naar de toiletruimte, aldus de korpsbeheerder.

3. In de mutatie die door betrokken ambtenaren B. en Z. van het voorval is opgemaakt, staat onder meer het volgende vermeld.

"Verdachte heeft voor de rest van de tijd, dat ze op het bureau was, niets anders gedaan dan tegen de deur van de cel aan trappen en tegen elke verbalisant die haar aansprak zitten schreeuwen. Toen we op een gegeven moment in de cel kwamen, omdat ze zoveel herrie maakte dat we haar daar op wilden aanspreken, zagen we dat ze haar BH had uitgedaan en deze aan de intercom had gehangen. Ook nu werden we schreeuwend te woord gestaan."

4. Tegenover de Nationale ombudsman verklaarde betrokken ambtenaar B. met betrekking tot dit klachtonderdeel onder meer het volgende.

"Op 29 juni 2003 heb ik, samen met collega Z., V. aangehouden, nadat wij hadden gezien hoe zij slingerend over de weg reed. (...) Vanaf het moment dat ze in de auto zat - op weg naar het politiebureau - werden wij behandeld als oud vuil. Ze was constant aan het schelden, schreeuwen, gillen. (...) Op het bureau hebben wij haar ingesloten in een ophoudlokaal (...). Het ophoudlokaal zit een verdieping lager dan waar wij zitten. Als iemand ons nodig heeft, kan hij of zij ons bellen. Ik herinner mij dat V. een aantal maal heeft gebeld. De eerste keer (...) heeft ze gevraagd waarom ze was aangehouden. Ze was echt stomdronken en wist niet meer waarom ze daar eigenlijk zat. De tweede keer (...) gingen we naar beneden en toen had ze haar BH uitgetrokken en aan de intercom gehangen. De derde keer dat we op haar belletje afkwamen gilde ze dat ze moest "pissen". Ze was echt bijzonder onbeschoft, maar desondanks hebben wij haar vriendelijk te woord gestaan. Voordat we haar toestonden te gaan plassen vroegen we haar of ze dit niet op een andere manier kon vragen. U moet zich voorstellen dat ze echt onacceptabel

gedrag vertoonde. Ze was continue aan het gillen. Ze riep in haar eigen taal de meest vreselijke dingen die ik echt wel kon thuisbrengen. Omdat het niet snel genoeg ging deed ze haar broek open en deed ze alsof ze op de grond van het ophoudlokaal zou gaan plassen. Ik ben toen het ophoudlokaal ingelopen en heb haar aan haar kleding bij haar schouder gepakt en haar uit het ophoudlokaal getrokken. Ik had er geen zin in dat ze in het lokaal zou plassen. Ik heb haar misschien twee meter mee geleid. Dit ging niet fel, want door haar dronkenschap had ze geen fysieke kracht. Ze was haar evenwicht kwijt en hobbelde zo mee. Ik ben me er niet bewust van geweest dat ik haar kennelijk ook bij haar haar beetpakte. Dat is vervelend. Maar ik heb haar absoluut niet aan het haar getrokken of iets dergelijks. Ze had lang haar dus is het zeer waarschijnlijk dat ik ook wat haren vasthad toen haar schouder beetpakte. Ik heb haar echter niet langer dan 5 seconden beetgepakt. Ik heb haar ook zeker niet in het toilet gegooid. Op de gang heb ik haar zelf laten lopen. Het is ongeveer drie meter vanaf het ophoudlokaal naar het toilet. Ik herinner me dat ze tegen de muren opliep en hierbij onder meer tegen de noodknop was aangelopen. Er kwamen daarop allemaal collega's naar beneden. Nadat ze had geplast is ze ook weer zelf naar haar lokaal teruggestrompeld. Achteraf bleek dat ze bijna 2 promille alcohol in haar bloed had. Dat is echt heel veel. Dat red je niet in een avondje stappen."

5. Betrokken ambtenaar Z. verklaarde tegenover de Nationale ombudsman onder meer dat verzoekster op de bewuste 29 juni 2003 flink dronken was. Z. herinnerde zich dat verzoekster ten tijde van haar staande houding in haar auto zat te vloeken en te tieren. Ook nadat de betrokken ambtenaren haar in het ophoudlokaal hadden geplaatst, bleef verzoekster vloeken en tieren. Tevens herinnerde Z. zich dat verzoekster op enig moment recht in het gezicht van zijn collega B. riep: toilet! en vervolgens haar broek naar beneden deed en in een plashouding ging zitten. Volgens Z. was verzoekster op dat moment dronken genoeg om daadwerkelijk te gaan plassen. B. heeft haar toen naar de deur gebracht. Volgens Z. heeft B. haar absoluut niet bij de haren gepakt.

Beoordeling

6. Het evenredigheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen voor het bereiken van een doel een middel aanwenden dat voor de betrokkenen niet onnodig bezwarend is en dat in evenredige verhouding staat tot dat doel.

7. Op grond van de bevindingen kan worden vastgesteld, dat ten aanzien van de wijze waarop ambtenaar B. verzoekster heeft beetgepakt, de lezingen uiteenlopen. Zo heeft verzoekster aangegeven dat B. haar aan haar haren heeft meegetrokken, terwijl B. heeft aangegeven dat hij verzoekster aan haar kleding bij haar schouders heeft beetgepakt om haar vervolgens uit het ophoudlokaal te geleiden, waarbij hij wellicht ook wat haar heeft beetgepakt. Ook Z. geeft aan dat B. verzoekster heeft beetgepakt, maar haar niet bij de haren heeft gepakt.

8. Op grond van alle stukken stelt de Nationale ombudsman vast dat verzoekster ten tijde van haar verblijf in de ophoudkamer behoorlijk onder de invloed van alcohol was. Verzoekster heeft de beschrijving van haar gedrag grotendeels niet weersproken. Bij weging van alle beschikbare informatie acht de Nationale ombudsman aannemelijk dat verzoekster zich ten tijde van haar verblijf in de ophoudkamer luidruchtig, onbeheerst en tegendraads heeft opgesteld, door te vloeken en te schreeuwen naar de betrokken ambtenaren en uiteindelijk met een stoel tegen de deur van de ophoudkamer te gooien. Ook heeft zij middels het maken van een plasbeweging voorgewend dat zij op de grond van de ophoudkamer zou gaan plassen. Gelet op deze opstelling van verzoekster, bezien in het licht van de door de betrokken ambtenaren geschetste gebeurtenissen, acht de Nationale ombudsman het niet onbegrijpelijk dat B. er op enig moment toe is overgegaan om verzoekster bij haar schouder uit de ophoudkamer te geleiden. Deze gedraging acht de Nationale ombudsman, gelet op de feiten en omstandigheden van het geval, niet in strijd met het evenredigheidsvereiste. Dat B. verzoekster daarbij bewust aan haar haren zou hebben getrokken, dan wel in het toilet zou hebben gegooid, acht de Nationale ombudsman niet aannemelijk.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

II. Ten aanzien van het op de grond laten slapen

Bevindingen

1. Voorts klaagt verzoekster erover, dat toen zij terugkwam van het toilet, de ruimte waarin zij verbleef was ontruimd, waardoor zij genoodzaakt was om op de grond te slapen. Verzoekster heeft aangegeven dat zij, toen er niet werd gereageerd op haar geklop en geroep dat zij naar het toilet moest, een stoel tegen de deur van de ophoudkamer heeft gegooid.

2. De korpsbeheerder acht ook dit klachtonderdeel niet gegrond. De korpsbeheerder gaf onder meer te kennen dat de ruimte waarin verzoekster verbleef een zogenaamd ophoudlokaal betrof. Volgens de korpsbeheerder is het niet gebruikelijk dat in een dergelijk lokaal voorzieningen zijn om te slapen. Men verblijft daar gedurende de afwerking van de zaak. Normaal staat er in een dergelijke ruimte wel een stoel, maar wanneer de verdachte erg agressief is, wordt de stoel uit het lokaal gehaald om schade e.d. te voorkomen. Het is niet meer te achterhalen of dat in het geval van verzoekster ook is gebeurd. Een ophoudlokaal is niet bedoeld om te in te slapen, aldus de korpsbeheerder.

3. Tegenover de Nationale ombudsman verklaarde betrokken ambtenaar B. met betrekking tot dit klachtonderdeel onder meer het volgende.

"Op het bureau hebben wij haar ingesloten in een ophoudlokaal, waar in mijn herinnering helemaal niets in stond. Als er een stoel in had gestaan, dan had ik deze er zeker

uitgehaald. Bij dronken mensen die zich gedragen zoals V dat deed, is dat beleid. Sommige ophoudlokalen hebben een gemetselde bank, maar volgens mij had deze dat niet. V was in dat geval genoodzaakt op de grond te zitten. De ophoudlokalen hebben overigens vloerverwarming en één verwarmde muur. V. diende in het ophoudlokaal te blijven, zodat wij de zaak nog dezelfde avond konden afdoen. Ze moest nog blazen en een verklaring afleggen."

Beoordeling

4. Het vereiste van adequate organisatorische voorzieningen houdt in dat bestuursorganen hun administratieve beheer en organisatorisch functioneren inrichten op een wijze die behoorlijke dienstverlening aan burgers verzekert.

5. Voor de ruimte voor de eerste opvang van ex artikel 53, eerste lid Wetboek van Strafvordering (Sv) aangehouden personen (zie Achtergrond, onder 2.), in afwachting van nadere onderzoeksmaatregelen, bestaan in juridische zin geen specifieke vereisten. In het algemeen geldt dat een overheidsinstantie de aan haar zorg toevertrouwde personen behoorlijk dient te behandelen. Dit betekent dat een de ruimte waarin aangehouden verdachten tijdelijk (dat wil zeggen maximaal een aantal uren) zijn ingesloten, aan bepaalde minimale eisen voor een kort verblijf moet voldoen. In elk geval mag een verblijf aldaar geen gevaar opleveren voor de gezondheid. Verder moeten de verblijfsomstandigheden menselijk zijn. Vanuit dat oogpunt dient er minimaal een zitplaats voor de arrestant aanwezig te zijn. De ruimte voor eerste opvang is niet bedoeld als plek die wordt gebruikt voor de nachtrust. Daarvoor behoeven dan ook geen voorzieningen te worden aangebracht.

6. Op grond van de verklaring van verzoekster (dat zij een stoel tegen de deur van de ophoudkamer heeft gegooid) is komen vast te staan dat zij - voordat zij naar het toilet was geweest - in de ophoudkamer waarin zij verbleef, een stoel tot haar beschikking heeft gehad. Aan de hierboven geschetste minimale vereisten werd aldus voldaan. Gelet op het feit dat uit de verklaring van verzoekster is op te maken dat zij met deze stoel tegen de deur heeft gesmeten, acht de Nationale ombudsman het niet onbegrijpelijk dat de politie is overgegaan tot de verwijdering van deze stoel. Dat verzoekster daardoor genoodzaakt was om op de grond te gaan zitten (dan wel slapen), heeft ze aan haar eigen gedrag te wijten. De Nationale ombudsman is van oordeel dat de politie, gelet op de feiten en omstandigheden van het geval, niet in strijd met het vereiste van adequate organisatorische voorzieningen heeft gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

III. Ten aanzien van het informeren van haar dochter en haar werkgever

Bevindingen

1. Ook klaagt verzoekster erover dat twee politieambtenaren, tijdens haar aanhouding voor haar huis op 7 november 2003, hebben geweigerd in te gaan op haar verzoek om haar volwassen dochter (die zich in huis bevond) te vertellen dat zij mee moest naar het politiebureau. Ook mocht zij niet met haar werkgever bellen. Volgens verzoekster hadden de betrokken politieambtenaren haar aangegeven, dat dit op het bureau zou gebeuren.

2. De korpsbeheerder acht ook dit klachtonderdeel niet gegrond. De korpsbeheerder heeft onder meer aangegeven dat de betrokken ambtenaren - toen zij verzoekster zagen rijden - meteen een stopteken hebben gegeven. Bij de betrokken ambtenaren bestond de indruk, dat verzoekster vanaf haar woonadres was vertrokken om naar elders te gaan, maar na het krijgen van het stopteken terugreed naar de flat waar zij woonde. Toen de betrokken ambtenaren verzoekster eenmaal hadden aangehouden, maakte zij ter plaatse een hoop stampij. Zij bleef schreeuwen en wilde de flat binnengaan. Dit werd door de betrokken ambtenaren niet geaccepteerd en ze werd in een politieauto meegenomen naar het politiebureau. Aldaar is ze in gelegenheid gesteld om haar dochter en haar werkgever te bellen, maar dit wilde ze toen niet meer, aldus de korpsbeheerder.

3. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder heeft verzoekster aangegeven dat, tot de tijd dat zij haar rijbewijs had gehaald, haar dochter (die in Nederland op vakantie was) haar had gereden. Op de bewuste dag wilde verzoekster een grapje met haar dochter uithalen en heeft zij de auto verplaatst, naar een verderop gelegen parkeerterrein, zodat haar dochter zou denken dat verzoekster al weg zou zijn. In reactie op het feit dat verzoekster volgens de politie een hoop stampij heeft gemaakt, gaf verzoekster te kennen dat de betrokken ambtenaren haar niet toelieten aan haar dochter te vertellen dat zij mee moest naar het bureau en zij daarom enkele keren hard de naam van haar dochter had geroepen. Volgens verzoekster mocht zij van de politie geen contact opnemen met haar dochter en haar werkgever, omdat zij niet meewerkte.

Beoordeling

4. Ten aanzien van het vóór de insluiting van een aangehouden verdachte op de hoogte stellen van derden, bestaan geen wettelijke regels. Voor de periode van de insluiting is in artikel 27 van de Ambtsinstructie voor de politie (zie Achtergrond, onder 3.) geregeld dat de politie, indien de verdachte daar om verzoekt, een familielid of huisgenoot op de hoogte stelt van de insluiting, voor zover het bepaalde in het Wetboek van Strafvordering zich daartegen niet verzet. Echter, verzoekster klaagt er in dit geval over dat het haar tijdens haar aanhouding niet werd toegestaan om contact op te nemen met - in dit geval - haar dochter en haar werkgever. De Nationale ombudsman zal deze gedraging beoordelen in het licht van de vereiste redelijkheid.

5. Het redelijkheidsvereiste houdt in dat bestuursorganen de in het geding zijnde belangen tegen elkaar afwegen en dat de uitkomst hiervan niet onredelijk is.

6. Op grond van de stukken is voldoende aannemelijk geworden dat verzoekster zich tegendraads opstelde toen zij werd aangehouden. Gelet op dit gedrag vindt de Nationale ombudsman het niet onbegrijpelijk dat de betrokken ambtenaren verzoekster niet hebben toegestaan om wederom haar huis in te gaan om haar dochter te spreken, dan wel contact op te nemen met haar werkgever. Bovendien betrof het een volwassen dochter en is niet gebleken dat de dochter van verzoekster zonder haar moeder in een zorgwekkende situatie terecht zou komen. Voorts is niet aannemelijk geworden dat niet kon worden gewacht met het informeren van de werkgever tot verzoekster op het politiebureau aanwezig zou zijn. Gelet op deze feiten en omstandigheden acht de Nationale ombudsman het niet onredelijk dat de betrokken ambtenaren het strafvorderlijk belang zwaarder hebben laten wegen dan het belang van verzoekster om onmiddellijk haar dochter en/of werkgever te informeren. De Nationale ombudsman is dan ook van oordeel dat de politie, door verzoekster niet toe te staan om tijdens haar aanhouding contact op te nemen met haar dochter dan wel werkgever, niet in strijd met de vereiste redelijkheid heeft gehandeld. Verzoekster heeft niet weersproken dat haar, toen ze op het politiebureau was aangekomen, wel de gelegenheid is geboden haar dochter en haar werkgever te bellen, maar dat zij daarvan toen geen gebruik heeft gemaakt.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

IV. Ten aanzien van het niet inhoudelijk ingaan op de klacht

Bevindingen

1. Tevens klaagt verzoekster erover dat er in de klachtafhandelingsbrief van 9 oktober 2003, afkomstig van G., niet inhoudelijk op haar klacht van 6 juli 2003 is ingegaan.

2. In de brief van 9 oktober 2003 staat onder meer het volgende vermeld.

"Naar aanleiding van uw klacht, van 6 juli 2003, over het optreden van de politie te Helmond, bericht ik u het volgende.

Bij het ingestelde onderzoek heeft u, evenals de betrokken politiemensen, uw zienswijze gegeven op hetgeen is gebeurd op 29 juni 2003. U heeft uw standpunt hierin duidelijk gemaakt aan inspecteur H., op vrijdag 15 augustus 2003. Ook bent u geïnformeerd over het geen door de politiemensen is verklaard.

Ik heb dan ook geconstateerd dat er voldoende aandacht aan uw klacht is besteed. Ik beschouw deze dan ook als afgedaan.

Indien u achteraf toch nog het oordeel van de burgemeester over uw klacht wenst, kunt u dit binnen 14 dagen na ontvangst van de brief daaraan kenbaar maken."

3. De korpsbeheerder acht ook dit klachtonderdeel niet gegrond. De korpsbeheerder gaf onder meer aan dat verzoekster haar klacht mondeling had toegelicht bij betrokken ambtenaar H. (in bijzijn van haar vriend A.) en dat zij aldaar tevens was geïnformeerd over de zienswijzen zoals die door de betrokken ambtenaren kenbaar waren gemaakt. Ook het verschil van standpunten was uitdrukkelijk met haar besproken. Aan het einde van het gesprek met H. was aangegeven dat er voldoende aandacht was geschonken aan de door verzoekster ingediende klacht en dat is ook verwoord in de brief van 9 oktober 2003, aldus de korpsbeheerder.

4. In reactie op het standpunt van de korpsbeheerder gaf verzoekster te kennen, dat in het gesprek dat verzoekster in het bijzijn van A. met H. heeft gevoerd, H. had toegezegd nog met de betrokken ambtenaar van het 'toilet-incident' te spreken, nadat deze van vakantie zou zijn teruggekeerd. Na vele weken en na telefoontjes van zowel A. als van haarzelf en haar advocaat, heeft verzoekster niets anders dan het volgens haar 'nietszeggende' briefje van 9 oktober 2003 ontvangen. Hierin werd niets vermeld over een eventueel gesprek dat met de betrokken ambtenaar zou hebben plaatsgevonden. Er werd slechts in aangegeven dat er vanuit werd gegaan dat de zaak zou zijn afgedaan, aldus verzoekster.

5. A. heeft tegenover de Nationale ombudsman de door verzoekster geschetste gang van zaken bevestigd. A. gaf te kennen dat hij H. enkele weken na het gesprek op 15 augustus 2003 had gebeld. H. had hem toen verteld dat hij bezig was met de brief en deze zo spoedig mogelijk zou opsturen. A. gaf aan dat H. mogelijk in het telefonisch gesprek met hem zijn bevindingen had besproken, maar dat dat los staat van het feit dat dit een zaak was tussen de politie en verzoekster en dat hij dit naar haar toe zijn mogelijke bevindingen had moeten communiceren.

6. Betrokken ambtenaar H. verklaarde tegenover de Nationale ombudsman onder meer dat hij zich kon herinneren dat er een gesprek had plaatsgevonden tussen hem en verzoekster (bijgestaan door haar vriend A.) waarin hij verzoekster op basis van de informatie die de betrokken ambtenaren in het politiesysteem hadden gezet, had geïnformeerd over hetgeen de betrokken ambtenaren hadden verklaard. H. bevestigde tegenover de Nationale ombudsman dat hij tijdens dit gesprek verzoekster had aangegeven, dat de betrokken ambtenaren op vakantie waren en nog persoonlijk door hem zouden worden bevroegd, waarna een terugkoppeling met verzoekster zou plaatsvinden. Volgens H. had vervolgens ook daadwerkelijk een tweede gesprek plaatsgevonden, waarin hij verzoekster had geïnformeerd over de resultaten van zijn gesprekken met de betrokken ambtenaren. Ook wist H. zeker dat uit dit laatste contact naar voren was gekomen dat verzoekster van mening was dat er voldoende aandacht aan haar klacht was besteed. Wat voor een gesprek dit was geweest en wanneer dit had plaatsgevonden wist H. niet meer. Ook ontbraken aan het dossier de stukken die zijn standpunt zouden kunnen onderbouwen (waaronder de volgens H. gemaakte aantekeningen van de gesprekken met de betrokken ambtenaren).

Beoordeling

7. Het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking houdt in dat bestuursorganen burgers met het oog op de behartiging van hun belangen actief en desgevraagd van adequate informatie voorzien.

8. Op grond van de stukken is komen vast te staan dat er op 15 augustus 2003 een gesprek heeft plaatsgevonden tussen verzoekster (bijgestaan door A.) en betrokken ambtenaar H. Voorts is op grond van de stukken aannemelijk geworden dat er met dit gesprek nog geen einde was gekomen aan de klachtbehandeling, aangezien H. had toegezegd dat hij de betrokken ambtenaren nog nader zou horen en verzoekster van de resultaten hiervan op de hoogte zou stellen. Met betrekking tot de vraag of deze terugkoppeling heeft plaatsgevonden lopen de lezingen uiteen. Zo heeft verzoekster aangegeven, dat zij na het gesprek op 15 augustus 2005, nimmer van de resultaten van het aangekondigde nadere onderzoek op de hoogte is gesteld, terwijl H. er zeker van is dat hij dit wel heeft gedaan.

9. De Nationale ombudsman stelt om te beginnen vast, dat er in de brief van 9 oktober 2003, niet inhoudelijk op verzoeksters klacht wordt ingegaan. Verwezen wordt naar het gesprek dat op 15 augustus 2003 met H. heeft plaatsgevonden, waarin verzoekster haar standpunt heeft kunnen verduidelijken en waarin zij is geïnformeerd over hetgeen de betrokken ambtenaren hadden verklaard. De brief concludeert op basis van die feitelijkheden dat er voldoende aandacht aan de klacht van verzoekster is besteed. Hierboven is echter vastgesteld dat hiervan nog geen sprake was na het gesprek op 15 augustus 2003. Er zou nog een nadere terugkoppeling plaatsvinden. Uit de brief van 9 oktober 2003 blijkt echter op geen enkele wijze dat de beloofde terugkoppeling - op basis waarvan de conclusie kan worden getrokken dat verzoeker tevreden was met de wijze waarop haar klacht was afgehandeld - heeft plaatsgevonden.

Nu er ook verder geen stukken zijn die het standpunt van H. ondersteunen, hecht de Nationale ombudsman meer waarde aan de lezing van verzoekster en gaat hij er aldus vanuit dat de politie verzoekster, ondanks de gedane toezegging, niet van adequate informatie heeft voorzien. Hiermee heeft de politie in strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking gehandeld.

De onderzochte gedraging is op dit punt niet behoorlijk.

V. Ten aanzien van het uitblijven van klachtbehandeling wegens overschrijding van de reactietermijn

Bevindingen

1. Ten slotte klaagt verzoekster erover dat de politie bij brief van 8 juli 2004 heeft aangegeven dat er niet inhoudelijk zal worden gereageerd op haar bij brief van 1 juni 2004 ingediende klacht over het optreden op 29 juni 2003, omdat zij niet binnen twee weken na dagtekening van de klachtafhandlingsbrief van 9 oktober 2003 om een inhoudelijke beoordeling van haar klacht had verzocht. Verzoekster acht dit onbegrijpelijk, nu zij op 23 oktober 2003 heeft verzocht om een formele behandeling van haar klacht.

Verzoekster heeft tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman een computeruitdraai van een brief van 23 oktober 2003 overgelegd. In deze brief staat onder meer het volgende vermeld.

"In reactie op uw schrijven van 9 oktober 2003 wil ik u het volgende berichten.

Ik kan geen genoegen nemen met de wijze van afhandeling van mijn klacht. (...)

Ik zie mij genoodzaakt mijn klacht uit te breiden en wens deze alsnog kenbaar te maken aan de burgemeester.

Daar de mij toegezegde brief geruime tijd op zich heeft laten wachten neem ik aan dat de door u genoemde tijdslimiet van 14 dagen een formaliteit is."

Gelet op bovenstaande brief is verzoekster het voorts niet eens is met de door de politie gestelde termijn van twee weken. Verzoekster acht deze termijn niet redelijk, aangezien zij na het gesprek met betrokken ambtenaar H. op 15 augustus 2003, ruim twee maanden heeft moeten wachten op de (volgens haar) 'nietszeggende' brief 9 oktober 2003.

2. De korpsbeheerder acht de klacht niet gegrond. Volgens de korpsbeheerder is de brief van 23 oktober 2003 nimmer aangekomen bij de administratie van de politie Helmond Centrum. Ook bij een vervolgcontrole van de administratie van de politie Helmond centrum was de brief niet aangetroffen, terwijl volgens de korpsbeheerder, binnen de afdeling Helmond Centrum, alle post wordt gearchiveerd. Nu de brief nimmer was aangekomen was naar aanleiding van de brief van 1 juni 2004 aan verzoekster medegedeeld dat de termijn ruimschoots was verstreken, aldus de korpsbeheerder.

Beoordeling

3. Het beginsel van fair play houdt voor bestuursorganen in dat zij burgers de mogelijkheid geven hun procedurele kansen te benutten. Dit beginsel brengt onder meer mee dat bestuursorganen burgers ook de procedurele kansen behoren te geven die zijn opgenomen in een klachtenregeling.

4. Ingevolge artikel 10 van de klachtenregeling van de politie Brabant Zuid-Oost (zoals die toen gold) dient de klager na afloop van een geslaagde bemiddeling (in de afloopbrief) te worden gewezen op het feit dat hij in het geval hij niettemin afdoening door de

burgemeester op prijs stelt, dit binnen veertien dagen schriftelijk aan de burgemeester dient te verzoeken (zie Achtergrond, onder 4.).

5. Vast staat dat de politie in haar schrijven van 9 oktober 2003 deze termijn van veertien dagen, waarbinnen verzoekster zich tot de burgemeester kon wenden, heeft vermeld (zie hierboven, onder IV.2).

6. Verder staat vast dat verzoekster haar brief van 23 oktober 2003 niet aangetekend heeft verzonden. Ook staat vast dat de (originele) brief van 23 oktober 2003 niet bij de politie bekend is. In beginsel komt het risico dat een niet-aangetekend poststuk de geadresseerde niet bereikt voor rekening van de verzender. Alhoewel verzoekster een computeruitdraai van haar brief van 23 oktober 2003 heeft overgelegd is hiermee onvoldoende aangetoond dat zij die brief destijds heeft verstuurd aan de politie.

7. Voorts is het zo dat verzoekster, na ontvangst van de brief van 9 oktober 2003, dan wel na de door haar gestelde tussentijdse aankondiging om alsnog een klacht in te dienen bij brief van 23 oktober 2003, zich pas op 1 juni 2004 daadwerkelijk tot de burgemeester heeft gewend. De Nationale ombudsman is van oordeel dat - al zou het in dit geval gerechtvaardigd zijn geweest dat de politie enige coulance had betracht ten aanzien van de termijnoverschrijding - in redelijkheid niet van de politie kan worden verlangd dat zij na een termijnoverschrijding van bijna acht maanden de klacht alsnog in behandeling neemt.

8. Alles overziend is de Nationale ombudsman van oordeel dat verzoekster niet, of althans niet tijdig, gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid om haar klacht door de burgemeester te laten onderzoeken. De korpsbeheerder heeft dan ook niet in strijd met het beginsel van fair play gehandeld door klachtbehandeling te weigeren.

De onderzochte gedraging is op dit punt behoorlijk.

9. De Nationale ombudsman voegt nog toe dat ten tijde van de interne klachtbehandeling in deze zaak art. 9:5 Awb nog niet van toepassing was op klachten over politieoptreden.

Conclusie

De klacht over de onderzochte gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost te Eindhoven is,

gegrond ten aanzien van:

het door de politie bij brief van 9 oktober 2003 niet inhoudelijk ingaan op verzoeksters klacht van 6 juli 2003; wegens strijd met het vereiste van actieve en adequate informatieverstrekking.

niet gegrond ten aanzien van:

het verzoekster aan de haren meetrekken naar de toiletruimte;

het ontruimen van de ophoudkamer;

het niet informeren van de dochter;

het niet telefonisch contact opnemen met de werkgever;

de weigering van de politie om inhoudelijk te reageren op de klacht over het politieoptreden op 29 juni 2003, omdat verzoekster niet op tijd om een inhoudelijke beoordeling van de klacht heeft verzocht.

Onderzoek

Op 3 december 2004 ontving de Nationale ombudsman een verzoekschrift van mevrouw V. te Helmond, met een klacht over een gedraging van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost te Eindhoven. Bij brief van 18 februari 2005 werd verzoekster door de Nationale ombudsman verzocht haar standpunt nader te onderbouwen. Aan dit verzoek voldeed zij bij brief van 7 maart 2005.

Naar deze gedraging, die wordt aangemerkt als een gedraging van de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, werd een onderzoek ingesteld.

In het kader van het onderzoek werd de beheerder van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost verzocht op de klacht te reageren en een afschrift toe te sturen van de stukken die op de klacht betrekking hebben.

In verband met zijn verantwoordelijkheid voor justitieel politieoptreden werd ook de hoofdofficier van justitie te Breda over de klacht geïnformeerd en in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze kenbaar te maken, voor zover daarvoor naar zijn oordeel reden was.

De genoemde hoofdofficier van justitie maakte van deze gelegenheid geen gebruik.

Tijdens het onderzoek kregen betrokkenen de gelegenheid op de door ieder van hen verstrekte inlichtingen te reageren.

Drie ambtenaren en één getuige werden telefonisch gehoord.

Het resultaat van het onderzoek werd als verslag van bevindingen gestuurd aan betrokkenen. De korpsbeheerder deelde mee zich met de inhoud van het verslag te kunnen verenigen. Verzoekster gaf binnen de gestelde termijn geen reactie.

Informatieoverzicht

De bevindingen van het onderzoek zijn gebaseerd op de volgende informatie:

Het verzoekschrift van 3 december 2004, met als bijlagen onder meer de brief van 6 juli 2003 van verzoekster aan de politie, de brief van 9 oktober 2003 van de politie aan verzoekster, een computeruitdraai van de brief van 23 oktober 2003 van verzoekster aan de politie, de brief van 1 juni 2004 van verzoekster aan de burgemeester van Helmond, het antwoord van burgemeester van Helmond bij brief van 30 juni 2004, de brief van 8 juli 2004 van de korpsbeheerder aan verzoekster, de brief van 18 augustus 2004 van verzoekster aan de burgemeester van Helmond en de brief van 10 september 2004 van de korpsbeheerder aan verzoekster.

Nadere reactie van verzoekster bij brief van 8 maart 2005.

Afschrift van het klachtdossier van het regionale politiekorps Brabant Zuid-Oost, door de Nationale ombudsman ontvangen op 4 mei 2005, met daarin onder meer het proces-verbaal van de aanhouding van verzoekster op 7 november 2003, een door betrokken ambtenaar H. op 7 november 2003 opgemaakt proces-verbaal, een uitdraai uit het bedrijfsprocessensysteem van de politie met daarin opgenomen een overzicht van de ten aanzien van verzoekster uitgevoerde politieactiviteiten op 29 juni 2003, twee door betrokken ambtenaren B. en Z. op 29 juni 2003 opgemaakte mutaties met nummer 03-075712, een proces-verbaal van de aanhouding van verzoekster op 29 juni 2003, een proces-verbaal van het verhoor van verzoekster op 29 juni 2003, een door de betrokken ambtenaren J. en Y. op 29 juni 2003 opgemaakt proces-verbaal, een proces-verbaal van de tweede aanhouding van verzoekster op 29 juni 2003 en het daarbij behorende proces-verbaal van verhoor.

Notitie van een door een medewerkster van de Nationale ombudsman op 15 juli 2005 afgenomen telefoongesprek met betrokken ambtenaar Ve.

Notitie van een door een medewerkster van de Nationale ombudsman op 2 augustus 2005 gevoerd telefoongesprek met betrokken ambtenaar Z.

Standpunt van de korpsbeheerder, ontvangen op 25 augustus 2005, met bijlagen, waaronder een afschrift van een door betrokken ambtenaren Ve. en X. op 7 november 2003 opgemaakt proces-verbaal.

Notitie van een door een medewerkster van de Nationale ombudsman op 15 november 2005 gevoerd telefoongesprek met getuige A.

Schriftelijke verklaring van betrokken ambtenaar B. van 21 november 2005.

Notitie van een door een medewerkster van de Nationale ombudsman op 24 november 2005 gevoerd telefoongesprek met betrokken ambtenaar H.

Schriftelijke reactie van verzoekster op het standpunt van de korpsbeheerder, door de Nationale ombudsman ontvangen op 24 november 2005.

Notitie van een door een medewerkster van de Nationale ombudsman op 25 november 2005 gevoerd telefoongesprek met betrokken ambtenaar H.

Notitie van een door een medewerkster van de Nationale ombudsman op 29 november 2005 gevoerd telefoongesprek met getuige A.

Brief van getuige A., ontvangen op 8 december 2005.

Bevindingen

Zie onder Beoordeling.

Achtergrond

1. Wegenverkeerswet

Artikel 8, eerste en tweede lid

"1. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen, terwijl hij verkeert onder zodanige invloed van een stof, waarvan hij weet of redelijkerwijs moet weten, dat het gebruik daarvan - al dan niet in combinatie met het gebruik van een andere stof - de rijvaardigheid kan verminderen, dat hij niet tot behoorlijk besturen in staat moet worden geacht.

2. Het is een ieder verboden een voertuig te besturen of als bestuurder te doen besturen na zodanig gebruik van alcoholhoudende drank, dat:

a. het alcoholgehalte van zijn adem bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan tweehonderdwtintig microgram alcohol per liter uitgeademde lucht, dan wel

b. het alcoholgehalte van zijn bloed bij een onderzoek hoger blijkt te zijn dan een halve milligram alcohol per milliliter bloed."

2. Wetboek van Strafvordering

Artikel 53

"1. In geval van ontdekking op heeterdaad is ieder bevoegd den verdachte aan te houden.

2. In zoodanig geval is de officier van justitie of de hulpofficier bevoegd den verdachte, na aanhouding, naar eene plaats van verhoor te geleiden; hij kan ook diens aanhouding of voorgeleiding bevelen.

3. Geschiedt de aanhouding door een anderen opsporingsambtenaar, dan draagt deze zorg dat de aangehoudene ten spoedigste voor den officier van justitie of een van diens hulpofficieren wordt geleid.

4. Geschiedt de aanhouding door een ander, dan levert deze den aangehoudene onverwijld aan een opsporingsambtenaar over, onder afgifte aan deze van mogelijk in beslag genomen voorwerpen, die dan handelt overeenkomstig de bepalingen van het voorgaande lid en, zo nodig, de artikelen 156 en 157."

3. Ambtsinstructie voor de politie

Artikel 27, eerste lid

"Voor zover het bij of krachtens het Wetboek van Strafvordering bepaalde zich hiertegen niet verzet stelt de ambtenaar een familielid of een huisgenoot van een ingeslotene zo spoedig mogelijk op de hoogte van de insluiting. In het geval de ingeslotene minderjarig is, doet hij dit uit eigen beweging, indien de ingeslotene meerderjarig is, doet hij dit slechts op verzoek van de ingeslotene."

4. Klachtenregeling van de politie Brabant Zuid-Oost van 1 april 1994

Artikel 10 (voorzover van toepassing)

Afloopbericht aan klager/ambtenaar bij geslaagde bemiddeling:

De inhoud van het in artikel 9 lid 1 genoemde afloopbericht is vormvrij, maar moet in ieder geval voldoen aan de volgende voorwaarden:

a. (...)

b. de brief informeert de klager over de mogelijkheid dat, indien klager niettemin afdoening door de burgemeester op prijs stelt, hij dat binnen veertien dagen schriftelijk aan de burgemeester kan verzoeken"